

**A MAGYAR VÁLLALKOZÁSFINANSTÍROZÁSI ZÁRTKÖRŰEN
MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TÁJÉKOZTATÓJA
a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének
teljesítéséről szóló 234/2007. Korm. rendelet alapján**

TARTALOMJEGYZÉK

<i>BEVEZETÉS</i>	3
<i>A) KOCKÁZATKEZELÉSI ELVEK, MÓDSZEREK</i>	4
<i>B) PRUDENCIÁLIS SZABÁLYOK ALKALMAZÁSA</i>	14
<i>C) SZAVATOLÓ TŐKÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK</i>	15
<i>D) A TÁRSASÁG TŐKEMEGFELELÉSE</i>	15
<i>E) A HITELEZÉSI KOCKÁZAT SZTENDERD MÓDSZERÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK</i>	22
<i>F) HITELEZÉSI KOCKÁZAT-MÉRSÉKLÉS</i>	23
<i>G) KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ RÉSZVÉNYEK, POZÍCIÓK</i>	25
<i>H) PARTNERKOCKÁZAT KEZELÉSE</i>	26
<i>I) MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT</i>	26

Bevezetés

A hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) célja, hogy a nyilvánosság fegyelmező erejével ösztönözze a hitelintézeteket stratégiájuk, kockázatkezelésük, valamint irányítási rendszerük folyamatos felülvizsgálatára és az átláthatóság fokozására.

A rendelet alapján a Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Társaság vagy MV Zrt.) köteles a lényeges információkat – a védett és a bizalmas információk kivételével – évente legalább egyszer - az éves beszámoló jóváhagyásától számított tizenöt napon belül közzétenni. Ezen felül a Társaság a tudomására jutástól számított harminc napon belül nyilvánosságra hozza a pénzügyi helyzetet, az irányítási vagy a számviteli rendet befolyásoló és a belső szabályzatoknak megfelelően lényegesnek tekintett eseményeket.

A Társaság a nyilvánosságra hozatal követelményének teljesítése során minden lényeges információt bemutat.

A) Kockázatkezelési elvek, módszerek

a) A kockázatok kezelésére szolgáló stratégiák és folyamatok

A bázeli követelmények (I. és II. pillér) és a tőkekövetelményekre vonatkozó európai irányelv (CRD) előírása alapján az MV Zrt. működése során az alábbi kockázati faktorokat tekinthetők relevánsnak:

- Hitelezési kockázat
- Működési kockázat
- Likviditási kockázat
- Jogi kockázat
- Partnerkockázat
- Reputációs kockázat

Ugyanezen előírások alapján az MV Zrt. működése során az alábbi kockázati faktorok nem tekinthetők relevánsnak:

- Stratégiai kockázat
- Piaci kockázat
- Kamatláb kockázat a banki könyvben
- Hitelezési koncentrációból eredő

1. Hitelezési kockázat

1.1. A hitelezési kockázat kezelésének stratégiája

A Társaság Hpt. szerinti, saját nevében történő kockázatvállalása - amely tevékenység a fő tevékenységét jelenti – a kezesség vállalása pénzügyi szolgáltatás végzésében jelenik meg.

Kezességvállalás: az MV Zrt. előre rögzített kockázatmegosztás mellett közvetlen, készfizető kezességet vállal hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, illetve vállalkozásfejlesztési alapítványok (a továbbiakban: „Közvetítők”) meghatározott pénzügyi követeléseire, ezen keresztül szélesítve a Közvetítők által finanszírozható mikro- és kisvállalatok körét. A kezességvállalás a Közvetítő típusától függően a *Mikrohitel program*, vagy a *Portfóliogarancia program* keretében/terhére történik.

A Társaság hitelezési kockázattal összefüggő alapvető kockázatkezelési feladata kettős:

- A mikrohitel finanszírozási (Új Magyarország Mikrohitel, KKVH és UMFOR), valamint a kockázati tőkebefektetés termékek esetében az NFÜ kockázatainak menedzselése, mely tevékenység a hitelezési veszteség minimalizálására irányul
- A Portfóliogarancia termék esetében a fentiekén túl a saját hitelezési kockázat kialakulásának megelőzése annak biztosításával, hogy a kötelezettségvállalásból eredő veszteségek mértéke mindenkor a programszámla. A egyenlege és az állami viszontgarancia által garantált szint alatt maradjon.

1.2. Hitelezési kockázat kezelési folyamatok

A Társaság kockázatvállalásának folyamata, a hitelezési kockázattal összefüggő kockázatkezelési eszközök:

Pályázatok elbírálási rendszere:

A Társaság által kiírt nyílt pályázatok elbírálása során választja ki a jelentkező pénzügyi és nem pénzügyi intézmények közül azokat, amelyek a későbbiekben Közvetítőként fognak együttműködni a Társaság termékeinek KKV-khoz történő eljuttatásában. Az egyedi kockázatvállalások tekintetében a Közvetítők járnak el saját szabályzataik alapján, ezért a pályázatok elbírálása során kiemelkedően fontos szempont, hogy kizárólag prudens működésű, a KKV szektor finanszírozásában széleskörű tapasztalatokkal bíró, a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező Közvetítők kerüljenek kiválasztásra.

A pályázókkal szemben támasztott követelményeket a pályázati kiírások (Pályázati Felhívás)¹, a bírálat folyamatát és szempontjait az Értékelő Bizottság Ügyrendje, és annak mellékletei tartalmazzák. Az Értékelő Bizottság a Közvetítők kiválasztásának előkészítésében, a Társasághoz beérkező pályázatok elbírálásában

¹ Megtalálhatók a Társaság honlapján

közreműködő, döntés-előkészítő és javaslatételre jogosult szakmai bizottság. Az Értékelő Bizottság a tevékenységét saját ügyrendjében szabályozza.

A Közvetítők hitelbírálati, fedezetértékelési és kockázatkezelési rendszerével szemben állított minimum követelményeket a Társaság *Fedezetértékelési, valamint Partnerminősítési és Limitállítási Szabályzatai* határozzák meg.

Aktív limitpolitika:

Az Új Magyarország Mikrohitel (Mikrohitel A és B) termék esetében az Értékelő Bizottság a pályázatok elbírálása során állást foglal az adott pályázattal kapcsolatos limit összegéről. A jóváhagyott éves közvetítői limitek összértéke nem haladhatja meg az egyes programokban rendelkezésre álló keretösszeget. (A pályázatok elbírálásakor alkalmazandó szabályokat a Limit-besorolási Ügyrend tartalmazza, mely az Értékelő Bizottság Ügyrendjének mellékletét képezi.)

A Portfóliogarancia termék esetében az Értékelő Bizottság nem állapít meg limitet. A jóváhagyott Minősítési kategória alapján a Társaság saját Partnerminősítési és Limitállítási Szabályzata alapján állapít meg a Pályázó számára termékszerű portfóliogarancia limitet. A limit összegére az Irányító Hatóság által jóváhagyott Minősítési kategória, és a Pályázat tartalmi értékelésének figyelembevételével a Társaság Kockázatkezelési ügyvezető igazgatója tesz javaslatot, melyet a Kockázati Monitoring Bizottság (KMB) bírál el. A jóváhagyott limiteket a Társaság éves gyakorisággal felülvizsgálja.

A Társaság a támogató IT rendszere segítségével a program teljes időtartama alatt monitorozza a limitek kihasználását (Mikrohitel A és B), illetve megakadályozza annak túllépését (Portfóliogarancia).

A KKVH és UMFOR termékek esetében limit megállapításra nem kerül sor, a programokba akkreditált Pályázók partner limitjük erejéig a rendelkezésre álló forrás terhére a megelőzés elve szerint jogosultak refinanszírozást igénybe venni.

Monitoring, szerződéses szabályozás:

A Társaság és a Közvetítő között létrejövő *Közvetítői Szerződés és Mellékletei* – az Üzletszabályzatnak megfelelően – tartalmazzák az együttműködés részletes szabályait, ennek keretében a Közvetítő nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeit.

A Társaság a Közvetítők számára előírt napi (eseti), havi és negyedéves adatszolgáltatás alapján teljes körű nyilvántartást vezet saját IT rendszerében, mely kiterjed:

- a hitelezett KKV ügyfelek törzsadataira,
- a portfólióban szereplő hitelügyletek adataira, befogadott biztosítékok adataira
- aktuális kitettségi adatokra havi frissítéssel,
- késedelmek összegére, időtartamára,
- ügylet minősítéséhez szükséges várható veszteség adatokra.

A közvetítői adatszolgáltatás eredményeként létrejövő analitikus nyilvántartás szolgáltató adatot a rendszeres ügyletminősítések elvégzéséhez, valamint az egyes közvetítői portfóliók minőségromlása esetén alkalmazandó szankciók alkalmazásához.

A Közvetítői Szerződés szerint a Közvetítő köteles a programokkal kapcsolatban végrehajtott tranzakciókkal kapcsolatos dokumentumokba korlátozás nélküli betekintést engedni az erre felhatalmazott intézmények – köztük a Társaság – részére. A Közvetítő köteles lehetővé tenni, hogy a Társaság alkalmazottai, megbízottai a Közvetítő székhelyének, telephelyeinek, illetve fióktelepeinek helyszínén ellenőrizzék a Szerződés rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó, a Közvetítőre nézve kötelezést tartalmazó egyéb dokumentumok előírásainak érvényesülését.

Az MV Zrt. a fedezet monitoring folyamat során mintavételes eljárással ellenőrzi a Közvetítőktől bekért dokumentációkon keresztül esetenként helyszíni vizsgálattal a hitelek biztosítékaként lekötött fedezeteket.

Szankciók alkalmazása:

Az egyes termékek igénybevételéhez kapcsolódó Közvetítői Szerződések lehetőséget biztosítanak a Társaság számára szankciók alkalmazására abban az esetben, ha a Közvetítő portfóliójának minősége az elvárt szint alá romlik.

A portfólió minőségére vonatkozó kritériumok érvényesülését a Társaság az alábbi mutatók segítségével értékeli:

- Késedelmes Portfólió Aránya: A kilencven napot meghaladóan késedelemben esett – és/vagy átütemezett – törlesztésű garantált állomány teljes garanciavállalással érintett portfólióhoz mért aránya.
- Éves Beváltási Arány: Az adott napot megelőző egy éven belül beváltott kezességvállalások összértéke, a garanciavállalással érintett (a Garantált Követelés max. 80%-a) portfólió éves átlagos állományának százalékában.
- Összesített Beváltási Arány: Összes beváltott kezesség összegének a teljes garanciavállalás mértékéhez viszonyított aránya (Teljes futamidő alatt.)

A rendszer fontos eleme a kezességvállalás-beváltásának direkt vagy indirekt korlátozása. Mikrofinanszírozó szervezetek (a továbbiakban: MFSZ-ek) által folyósított mikrohitelre vonatkozó kezességvállalások esetében a Közvetítő az éves átlagos mikrohitel-portfóliójában fennálló hiteltartozás kezességvállalással biztosított részének (Garantált Hitelrész) legfeljebb 6%-a után jogosult a kezességvállalás beváltására (beváltási korlát). Hitelintézetek által folyósított hitelekre vonatkozó kezességvállalások esetében fix beváltási korlát nincs, azonban a hitelportfólió minőségétől és a beváltások arányától függően a Társaság jogosult különböző kockázatkezelési intézkedéseket alkalmazni. Ilyen lehet többek között:

- A Társaság által végzett vizsgálat (ellenőrzés) elrendelése,
- a Portfóliógarancia-limit emelési igény automatikus elutasítása,
- újonnan bevont hitelek esetében díjmelés,
- újonnan bevont hitelek esetében garancia mértékének csökkentése,
- újabb hitelek bevonásának ideiglenes korlátozása,
- szerződés felmondása,
- egyéb.

Behajtási tevékenység:

A beváltott kezességgel a Társaságnak követelése keletkezik a Kedvezményezettrel szemben, amelynek érvényesítésével a Közvetítői Szerződésben – főszabály szerint – a Közvetítőt bízza meg a Társaság. Az erre vonatkozó jogviszony opcionális a Társaság részéről, s ezt a Közvetítői Szerződés tartalmazza.

A Társaság jogosult a követelés érvényesítéséhez külső, a Közvetítői szerződéssel nem érintett személyeket is igénybe venni.

A Közvetítő a Közvetítői szerződésben tudomásul veszi, hogy azon hitelek esetében, amelyek tekintetében beváltotta a Társaság kezességvállalását, a hitel biztosítéka – az Elsőbbségi arány figyelembevételével - a Társaság helytállásának arányában a Társaság megtérítési igényének fedezetéül szolgál.

Ügyletminősítés (céltartalékképzés, értékvesztés elszámolása):

A Társaság a Közvetítők által havonta és negyedévente küldött portfólió státusz adatok alapján saját rendszerében elkészíti az ügyletek – garantált portfólióba tartozó hitelügyletek – minősítését. A minősítési szabályokat a Társaság *Ügyletminősítési Szabályzata* tartalmazza.

A Társaság az ügyletminősítés alapján kiszámítja a kötelezettségvállalásból eredő várható veszteségre képzendő céltartalékot, valamint a beváltott kezességből származó követelések várható vesztesége után képzendő értékvesztést. A kiszámítás során alkalmazandó szabályokat a Társaság *Értékvesztési és Céltartalékképzési Szabályzata* tartalmazza.

Mindaddig, amíg a Társaság rendszeres, negyedéves gyakorisággal elkészített ügyletminősítése alapján kimutatott tényleges és várható veszteségre teljes mértékben fedezetet nyújt a programszámla egyenlege és az állami viszontgarancia, a Társaságnak nem keletkezik céltartalékképzési kötelezettsége a vállalt kötelezettségekre, valamint nem szükséges értékvesztést képeznie a lehívott kezességből származó követeléseire, továbbá az ezekből származó veszteségek nem a Társaság eredményét terhelik.

Abban az esetben, ha a kötelezettségvállalásból eredő várható veszteség meghaladná a fedezetül szolgáló programszámla egyenlegét és az állami viszontgarancia mértékét, a túllépés mértékéig a Társaságnak saját hitelezési kockázata alakulna ki.²

A saját hitelezési kockázat kialakulásának megelőzése érdekében a rendszeres ügyletminősítések során a Kockázatkezelési szakterület vizsgálja a várható veszteségek programszámla általi fedezettségét, és amennyiben a számított céltartalékképzés szintje eléri a programszámla aktuális egyenlegének 80%-át, erről tájékoztatja a Társaság Igazgatóságát. Az Igazgatóság az aktuális állami viszontgarancia mértékének és annak várható jövőbeni alakulásának függvényében dönt a Társaság további kockázatvállalásának engedélyezéséről.

² Megjegyzendő, hogy a jelenlegi üzleti terv szerint csupán elvi lehetőségéről van szó, a költségvetési kötelezettségvállalás nagysága a teljes magyarországi bankrendszer „Rossz” minősítésű portfóliójának állományához hasonló nagyságrendet képvisel.

2. A működési kockázatok

2.1. A működési kockázatok kezelésének stratégiája

A Társaság számára – tevékenysége során – működési kockázatot jelenthetnek a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a Társaság eredményét és szavatoló tőkéjét érintő kockázatok (Hpt. 76/J. §).

A működési kockázat az alábbi eseménytípusokra vonatkozóan tekinthető relevánsnak az MV Zrt. működésében:

- Belső csalás
- Külső csalás
- Munkáltatói gyakorlat és munkabiztonság
- Ügyfél, üzleti gyakorlat, marketing és termékpolitika
- Tárgyi eszközökben bekövetkező károk
- Üzletmenet fennakadása vagy rendszerhiba
- Végrehajtás, teljesítés és folyamatkezelés

Az MV Zrt. működési kockázati kitettségének mértékét az alábbi jellemzők határozzák meg:

- Alacsony és jól kezelhető pénzügyi-specifikus kockázatok (nincs pénzforgalom, nincs fiókhálózat, nincsenek összetett tranzakciós rendszerek vagy bonyolult termékek)
- A kezességnyújtási tevékenységhez kapcsolódó működési kockázatok az állam által vállalt viszontgarancia miatt tényleges veszteséget várhatóan nem okoznak, ugyanakkor a folyósított összeg nagysága miatt a csalás kockázatot jelent.

A Társaság működési kockázatai normál kockázatkezelési eszközök használatával kezelhető kockázatok (a kockázatok mérséklésének módszereiről szóló fejezetpont szerint).

A Társaság működési kockázatainak vállalható mértéke: A ténylegesen bekövetkezett és számszerűsíthető vagy számszerűen becsülhető működési kockázati veszteségek **nem haladhatják meg az éves árbevétel 1%-át.**³

Amennyiben az érték meghaladná a fenti küszöböt, a Társaságnak felül kell vizsgálnia és szigorítania kell belső kockázatvállalási és -kezelési rendszerét, a szigorított működési javaslatot az Igazgatóság elé terjesztve jóváhagyásra.

A Társaság Rendelet szerinti működési kockázati tőkekövetelményének meghatározásához az alapmutató módszert alkalmazza, ám mivel a tőkeszükséglet számítása az alapmutató módszer alkalmazása esetén csak közelítő eredményt ad, és esetenként a tényleges működési kockázattól eltérő tőkeértéket eredményezhet, – szabályozói előírásnak⁴ megfelelően – a számítást további elemzéssel kell kiegészíteni, és szükség esetén a tőkekövetelményt módosítani kell (különös figyelmet fordítva pl. az üzletvitelt, eredményeket befolyásolni képes kulcsügyfelekkel kapcsolatos érzékenységvizsgálatokra, kontrollrendszerekre az ügyfélrendelkezések megszegéséből, vagy csalásból eredő esetleges veszteségek mérséklése érdekében).

Az ICAAP (belső tőkeszükséglet-számítás) eljárás célja annak felmérése, hogy az MV Zrt. saját számításai alapján mekkora összegű tőkekövetelményt tart szükségesnek az általa vállalt és felmerülő kockázatok fedezésére. Ehhez a Társaság működési kockázatait kétféle módon mérheti és értékelheti: belső veszteségadatok felhasználásával (A Társaság működési kockázati adatbázisa alapján) és/vagy külső veszteségadatok felhasználásával.

Mivel az MV Zrt. folyamatai – s így működési kockázatvállalása is – a hitelintézeti folyamatoktól sok aspektusban eltérnek, s – újonnan alakuló céggént – nem rendelkezik kiterjedt működési kockázati benchmarkkal, a Társaság működésének első évében önértékelés típusú vizsgálatot végez el működési kockázatainak értékelésére vonatkozóan. Az első év során mérlegeli és kiválasztja a továbbiakban alkalmazandó

³ A Pénzügyminisztérium: „Útmutató a Kockázatkezelés Kialakításához” című ajánlásában teszi közzé, hogy a kockázati tűrőhatár a vezetőség által kijelölt olyan határértékeket jelent, amely egyértelműen meghatározza a szervezet minden dolgozója számára, hogy maximálisan mekkora mértékű kockázatot vállalhatnak a szervezet egyes tevékenységei kapcsán. A kockázati toleranciaszint meghatározása szubjektív. (<http://www.lpm.gov.hu/web/home.nsf/portalarticles/1732CE3672F58F0CC12573630046D57F?OpenDocument-2008.03.21.>)

⁴ A PSZÁF által kiadott, a Felügyelet honlapján elérhető „A tőkeemfelelés belső értékelési folyamata (ICAAP) – Útmutató a felügyelt intézmények részére” c. útmutató szerint

